

Seat No. _____

HAM-19080002030404

M. Com. (Sem. III) Examination

June - 2023

Management of Industrial Relations-1

(Human Resources) (Elective Group-4)

Time : 2½ Hours / Total Marks : 70

- 1 કરાર મજૂર કાયદા વિશે નોંધ લખો. કોન્ટ્રાક્ટરના લાઈસન્સ તથા મુખ્ય એમ્પ્લોયર (નોકરીદાતા) વિશે સમજાવો. **20**
- અથવા**
- 1 કરાર મજૂર કાયદા મુજબ કરાર મજૂરના પ્રતિબંધો સમજાવો, કરાર મજૂર કાયદા મુજબ કલ્યાણની જોગવાઈઓ સમજાવો. **20**
- 2 સામુહિક કરાર / સોદાબાજી એટલે શું ? સામુહિક કરાર / સોદાબાજીનાં લક્ષણો તથા પ્રક્રિયા સમજાવો. **20**
- અથવા**
- 2 સામુહિક કરાર / સોદાબાજીનાં કાર્યો અને સફળતા માટેની પૂર્વ શરતો સમજાવો. **20**
- 3 સંચાલનમાં કામદારોની સહભાગિતા એટલે શું ? સંચાલનમાં કામદારોની સહભાગિતાને અસર કરતાં પરિબળો સમજાવો. **15**
- અથવા**
- 3 સંચાલનમાં કામદારોની સહભાગિતા માટેની સચાર સમિતિ તથા વર્મા સમિતિ પર સવિસ્તર નોંધ લખો. **15**
- 4 ટૂંકમાં લખો : (કોઈપણ બે) **15**
- (a) ફરિયાદ નિવારણ માટેની જરૂરિયાતો
- (b) શિસ્તના પ્રકારો
- (c) ફરિયાદ નિવારણની પ્રક્રિયા

ENGLISH VERSION

1 Write note on Contract Labour Act. Explain Licensing of Contractor and Liabilities of Principal employer. **20**

OR

1 Explain in detail about Prohibition of Contract Labour. Explain welfare provisions under Contract Labour Act 1970. **20**

2 Write note on Collective Bargaining. Explain in detail the process and characteristics of Collective Bargaining. **20**

OR

2 Explain Functions and Pre-Requisites of Successful Collective Bargaining. **20**

3 What is meant by Workers Participation in Management ? Explain Factors influencing Workers Participation in Management. **15**

OR

3 Write note on Sachar Committee and Verma Committee on Workers Participation in Management. **15**

4 Write in short : (any **two**) **15**

(a) Pre-requisites of Grievances Handling.

(b) Types of Discipline.

(c) Grievances Handling Procedure.
